

Cosmin Perța

Trilogia lui Teofil

**În urmă nu mai e nimic • Arșița
Teofil și Câinele de lemn**

Cuvânt-înainte de Victor Cobuz

POLIROM
2024

Cuprins

<i>Teofil și sfidarea realității</i> (Victor Cobuz)	5
În urmă nu mai e nimic (2015).	9
Arșița (2019).	131
Teofil și Câinele de lemn (2012).	211

A fost frig și vânt și murdar sub soarele tâmp ca un viezure de pază la vizuină, miros de muștar, miezul lumii. A fost frig și am auzit ciori croncănind despre viață și am văzut oameni preocupați vorbind despre pești în drum spre casă. Și tu azi împlinești 39. M-am simțit bolnav și nepuțincios și vântul acela fățarnic îmi răscolea boala pe dinăuntru, obligându-mă să tușesc și să scui. Cum se mai răsucea în mine, ca o cale ferată a unui tren palid, nepus pe șine. Tu faci totuși, azi, 39, unghiile ți-au mai crescut, grijile ți s-au întetit, părul ți-a mai albit, copiii vor fi în curând de nestăvilit. Ne-am uitat împreună la valuri, am trăit împreună în mari nefericiri și câteva bucurii în ritmul ciudat al sângelui tău. Portocaliu, dacă e să spun o culoare, voi spune mereu portocaliu. Sub soarele tâmp, călduț al zilei de azi m-am gândit la frumusețea ta, la cuta aceea pe care o porți sub cearcăne, sub stratul de piele, la dragostea și lumina (vai, ce de cuvinte fără de rost!) care te fac altceva. M-am uitat la picioare, mi-am văzut nesiguranta și asfaltul sfărâmicios și am simțit Altceva. M-am plimbat pe străzi liniștite și am întâlnit pisici scheletice, m-am dus apoi în centrul orașului și aceleași pisici se cățarau pe clădiri. Tu faci azi 39, ziua e scurtă și noaptea se adună cicatrici în oraș, iar eu știu doar atât: frumusețea ta este la fel de reală ca asfaltul, ca boala, ca soarele acesta cu miros de muștar, frumusețea ta croncăne despre viață și îmi vorbește despre pești. Mă plimb deci prin orașul acesta și laud frumusețea ta, dragostea mea, laud și cânt, până spre dimineață, un soare oranj cu păsări tâmpe, cu oameni gri și asfalt pe care călcăm până ce moartea ne va despărți. Iar frumusețea ta sunt ceața și aerul și norul prin care toate vor supraviețui. O zi sângeroasă, o moarte, de acestea nimeni nu ne poate feri, dar

dragostea ta foșnește în continuare despre cum am putea fi. Frumusețea ta este că fără tine și nici după tine nu se poate trăi.

Când am cunoscut-o, nu ea era cea cu probleme, ci eu. Am cunoscut-o la un chef pe care l-am ținut la mine acasă. Nu era casa mea, dar era ca și cum ar fi fost a mea pentru că stăteam la un băiat care, nu știu de ce, mă iubea foarte tare. Nu au venit doar mediciști, ci și filologi și studenți de la Arte. L. venise cu prietena ei O. Erau ceramiste. Pe la patru dimineața, cheful s-a spart și mie mi se făcuse rău. Aproape toți au plecat. Aveam foarte puțină mobilă.

Am dormit toți trei într-un pat. Dimineață, O. a plecat și am rămas doar cu L., care a stat ca să aibă grijă de mine. L. a plecat din apartamentul acela de-abia peste doi ani. Doi dintre cei mai minunați ani din viața mea. Eram tânăr și egoist și prost și credeam că totul mi se cuvine, iar L. era cea mai generoasă, mai caldă și mai bună ființă pe care o întâlnisem vreodată. N-am știut să o țin. Când mi-a spus că pleacă la Paris să muncească să-și întrețină mama, s-a prăbușit cerul, dar era prea târziu să mai pot face ceva. Deja se îndepărtase. Am fost furios și m-am resemnat cu alcool, n-am așteptat-o. Dar de fapt o așteptam. Sunt căsătorit de ani buni, aștept să mi se nască primul copil și eu tot la L. mă gândesc și sper că, într-o bună zi, ea se va întoarce și eu voi putea din nou păcăli realitatea, că mă voi putea ascunde din nou de lume în brațele ei, că se va întoarce din nou să aibă grijă de mine, să mă facă bine, cum m-a făcut atunci. N-a mai venit.

E cam saturnian doctorul ăsta al tău, i-a spus fata dracului lui Teofil, dimineața, la cafea.

Afară, războiul se strângea în jurul caselor ca o ceață purpurie și toți oamenii erau obligați să privească doar în

interior. După câteva săptămâni, în oraș intraseră primele convoaie alimentare ale Crucii Roșii și de sub lăzile cu conserve se ițeau țevi de Kalașnikov.

Ceața ajunsese la cabana vânătorului și el a ieșit în grabă să îngroape ceva în pământ. Săpa cu atâta forță, încât coada cazmalei i s-a rupt din locul în care se îmbina cu oțelul. A scormonit cu mâinile, a îndesat punga de plastic la rădăcina bradului, a acoperit totul iute cu pământ și a pus mușchi proaspăt deasupra. Nici nu s-a mai întors să închidă. A apucat pușca și a luat-o la fugă la deal.

Ce cauți aici, tătucă? l-a întrebat nevasta pădurarului când l-a văzut la ușă.

Pădurarul a apărut în spatele ei. Copilul plângea în leagănul de scânduri.

Am venit să îmi văd nepotul, a zis vânătorul.

N-ai niciun nepot aici, i-a zis femeia, nu ai venit să-l vezi de când îi făcut. Nu ai venit să mă vezi pe mine cât am zăcut până să-l fac. Mi-ai adus zestrea? Unde îs banii ce mi i-o lăsat mămuca?

N-ai nicio zestre la mine, i-a zis sec vânătorul. Povești.

Vezi-ți de drum, i-a zis femeia și a dat să închidă ușa.

Lasă-l, a zis pădurarul oprind ușa. Hai, hai înlontru. Să-ți vezi nepotul. Te-o prins ceața? a mai întrebat.

Nu, a mințit vânătorul trăgând ușa după el.

21

Subpământa era construită cu munca de zeci și zeci de ani a unor oameni care nu au murit în război, ci muriseră pentru ea. Subpământa nu era un refugiu în fața războiului, era Refugiul. Refugiul în fața lumii, mai mult decât în fața vieții. De realitate te apăra subpământa, nu

de violență. Acolo, din contră, lucrurile puteau fi mult mai violente decât în realitate.

Primele zeci de morți au început să fie încărcate în camioane și duse spre groapa comună de la marginea orașului. Nu mai era timp pentru gropi separate pentru fiecare. O singură slujbă religioasă, un singur preot, o mulțime de suflete alunecând lin în pământul umed, ce mirosea a cimbrisor tăiat cu lopata. Corpuri învelite în pânze colorate, amestecate în lutul uleios, redată istoriei, pentru că în pământul acela zăceau toți strămoșii lor și toate poveștile lor odată cu ei.

Cui foloseau poveștile acelea? se întreba Teofil. Cine își mai amintea de ele? Cine mai știa, de exemplu, că întemeietorul aceluia oraș fusese o canalie? Unul dintre căpitaniii lui Tudor Vladimirescu, unul dintre cei care l-au trădat și care, după aceea, într-o singură noapte de beție, cuprins de remușcări sau de furie, a ucis toți sătenii din cătunul în care se ascunsese, luându-le tot pământul. Orașul îi purta numele, dar istoria aceea din pământ nu ajunge în documente. În documente ajung doar crimele justificate politic. Cele pasionale se sedimentează acolo, printre minerale, și inspiră și expiră adânc de fiecare dată când hârlețul crapă din nou crusta pietroasă, năpădită de buruieni, pentru a face loc câte unui nou corp.

Camioanele s-au îndepărtat, conduse cu privirea, de după geamul murdar, de Marcu și Viorica. De când au ajuns, copiii n-au prea vorbit. Nici de mâncat n-au prea mâncat, dar nimeni nu se îngrijora de asta prea mult, altele erau problemele cu adevărat grave. Și nu se putea face nimic. Ca și cum toată deznădejdea și disperarea s-ar fi revărsat deodată asupra casei aceleia și a aceluia oraș, ca și cum nepuțința făcea presiuni teribile asupra pereților și a geamurilor,

obligând casa să scârțâie și să geamă, iar pereții și geamurile să se încovoiaie, ca și cum ar fi respirat. Erau, bineînțeles, micile cutremure provocate de focurile de artilerie, dar tencuiala cădea nu doar de pe case, ci și de pe inimile celor care așteptau înfrigurați liniștea. Și liniștea nu avea să mai vină nicicând, căci neputința pătrunsese în case și acum apăsa teribil pe coaste, căutând să intre cât mai înlăuntru, să se culcușească acolo, pentru a nu mai ieși niciodată.

Stăteau toți în jurul mesei și nu își spuneau nimic. Soția doctorului privea în pământ și se ținea cu ambele mâini de burtă, doctorul era la al patrulea pahar de vin și privea concentrat pe fereastră, de parcă privea drept în ochi ceața mov care se tot apropia. Copiii stăteau ghemuiți pe canapea, vârați unul în altul, nu li se citea nimic în priviri, nici măcar tristețe, doar o absență. Nici nu clipeau. Teofil număra boabele mătăniilor și murmura ceva în barbă; deasupra lui, ca un abur dens, invizibil, fata dracului privea prin pereți, temătoare, înspre partea din care avansa colonelul.

Ce-o fi cu toate buhele astea de se strâng prin copaci? a întrebat brusc Marcu. N-am mai văzut niciodată buhe în mijlocul zilei.

Motanul Aleoșa stătea cu nasul lipit de geam și coada îi era ca un pendul.

22

S-au auzit două împușcături și una dintre gemene a dat fuga la cioban.

Or fi vinit? a întrebat ea.

Nu, a zis ciobanul îngândurat, aiestea nu-s împușcături de armă de război, îs împușcături de pușcă de vânătoare. Se aud dinspre pădurar.

O fi ceva bai? a întrebat și a doua geamănă care tocmai ajunsese.

Nu cred că-i bai, a zis ciobanul.

Da' păduraru' nu are pușcă, a zis prima geamănă.

Poate-i vânătoru', poate s-o împăcat, a zis ciobanul și s-a îndreptat spre țarc să-l deschidă.

Se lăsa seara și oile trebuiau aduse-napoi.

23

Subpământa era acolo de câteva mii de ani, nimeni nu știa exact când și cum apăruse. Nici măcar primii oameni care au dat peste ea într-o toamnă friguroasă a anului 312. Inițial au crezut că era o catacombă săpată în stâncă de unii dintre primii mărturisitori ai lui Hristos, așa cum erau cele din Dobrogea. Dar o putere mult mai întunecată i-a întâmpinat acolo. Apostolul Andrei și urmașii lui în credință nu aveau nimic de-a face cu subpământa aceasta. Cel puțin așa spuneau cei care au stat afară și nu au intrat, deoarece cei care au intrat nu s-au mai întors niciodată.

E o poveste ciudată, păstrată într-un manuscris chirilic, după multe generații în care a fost transmisă pe cale orală. Unul dintre cei care au ajuns la gura subpământei în 312 era un copil dintr-un trib de nomazi. Tatăl lui a intrat alături de alți cinci bărbați să inspecteze locul ca să vadă dacă pot sta peste noapte acolo. Când au auzit urletele, ceilalți au crezut că au dat peste un bârlog de urși și au fugit înspăimântați. Anii au trecut și copilul a devenit adult și mai apoi bătrân, deja se așezaseră la un sat și aproape uitase cum își pierduse tatăl. Până într-o seară când i-a bătut cineva bătrânului la ușă. Și dincolo de ea era tatăl lui. Neschimbat. Exact așa cum intrase în subpământă. I-a spus că i-a căutat zeci de ani și nu le-a găsit urma, acum